

Az első magyar vasútvonal

1846. július 15-én nyílt meg Pest és Vác között az első magyar vasútvonal. Története nem mentes a visszaélésektől, de érett tőkétől sem.

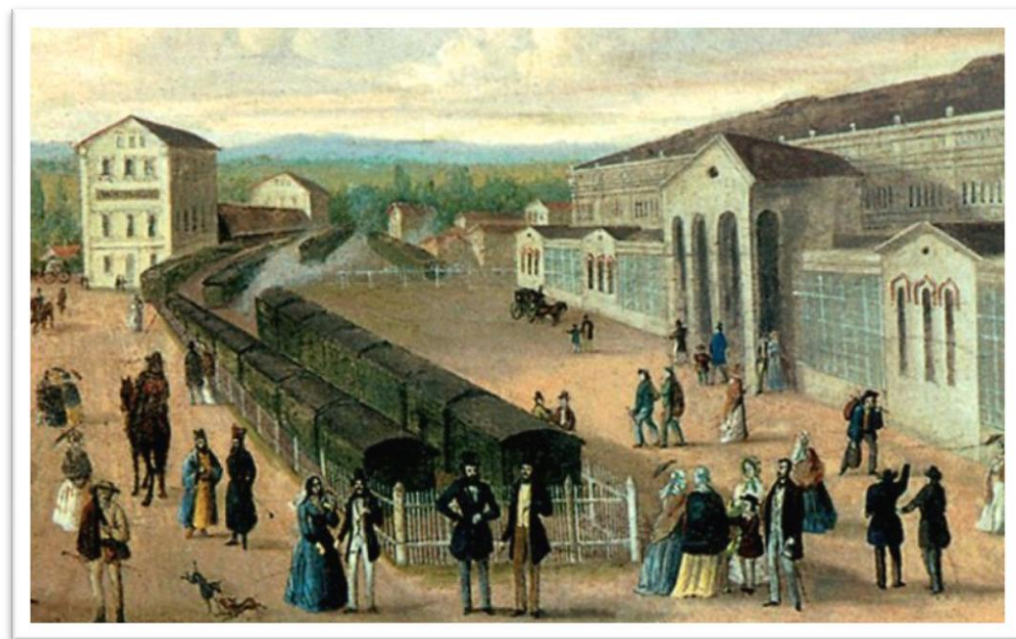
A bányavidékeken - így Magyarországon is - már a 17. századtól fából készült nyompályán haladtak a csillék. A fapályát a 18. században vasszerkezetekkel erősítették meg, majd vaspályával váltották fel. A világ első kötőtpályás személyszállító járata az 1803-ban Londonban indult lóvasút volt, majd 1825-ben ugyancsak Angliában megnyílt a világ első vasútvonala, amelyen a George Stephenson által tökéletesített gőzmozdony vontatta a kocsikat. Erről a magyar közönség is értesült, a Bécsben megjelenő Magyar Kurír ugyanis azt írta: „Valami Stephenson nevű anglus oly masinát fundált ki, mellyet füsttel és forró vízzel hajtának. Higgye aki akarja”.

Nem jött be az első hazai lóvasút

Az elmaradott közlekedési viszonyok felszámolására az 1825-27-es reformországgyűlés bizottságot küldött ki, az 1831-re elkészült jelentés a vasútról (ductus ferrei) is említést tett. Addigra már az első magyarországi lóvasút is megépült, sőt meg is szűnt: 1827-ben nyitották meg a Pest és Kőbánya közti 7,6 kilométeres pályát, de a lóvontatású lebegővasút olcsó puhafából készült pályája nem bírta a terhelést, forgalma sem igen volt, és a vállalkozás csődbe ment - számolt be korábban az MTI.

Vita a Duna jobb és bal partjáról

Amikor 1830-ban a Liverpool-Manchester gőzüzemű vasútvonal gazdaságos üzemeltetéséről is befutottak a hírek, egyértelművé vált, hogy a gőzmozdony és a vaspálya együttes alkalmazása a jövő. A diéta 1836-ban törvényt hozott „az Ország köz-javát és kereskedését gyarapító magányos vállalatokról”, amely kedvezményeket biztosított a vasútépítő társaságoknak, és 12+1 fővonalat jelölt ki. Ezt követően heves vita alakult ki arról, hogy az első helyen szereplő Pest-Bécs vasút a Duna jobb vagy bal partján épüljön-e meg.

Az indítóállomás Forrás: OSZK

A görög származású Sina György bankár által vezetett, a Helytartótanács támogatását élvező pénzcsoport a Duna jobb partján Bécs-Győr vonalat tervezett, az országgyűlés által is támogatott magyar vállalkozók Ullmann Móric vezetésével bal parti vonalat képzeltek el. A vitát végül az 1840-41-es ausztriai pénzügyi válság döntötte el, ami miatt a Sina-csoport visszalépésre kényszerült. Ullmannék ekkor új engedélyt kértek, a régi részben ló-, részben gőzvonatás helyett immár mindenütt gőzüzemre. Az 1843-44. évi országgyűlés megadta a Magyar Középponti Vasúttársaságnak a kért kamatbiztosítást, amelyet V. Ferdinánd magyar király ugyan nem hagyott jóvá, ezért törvénybe nem iktatták, de a társaság az engedélyt megkapta.

Visszaélések az első szakaszon

A Pest-Bécs vasút első, Vácig tartó szakaszán az első kapavágást 1844. augusztus 2-án tették meg Pest város plébánosának a munkára áldást kívánó fohászával. A terveket a német Karl Friedrich Zimpel készítette, a kivitelezést honfitársa, August Wilhelm Beyse hadmérnök irányította, a munkák ellenőrzését Zichy Ferenc gróf vezette. Az építkezés nem volt mentes a visszaélésektől, és a szélmalomharcba belefáradt Beyse egy év múlva visszalépett, helyét Lacher Károly vette át.

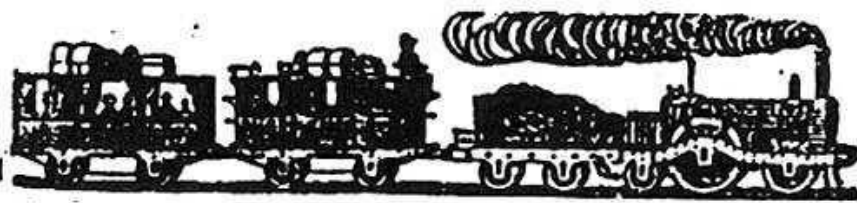
Hatalmas siker

A Pest-Rákospalota közti szakasz próbamenetét 1845. november 10-én tartották, majd 1846. július 15-én József nádornak és családjának részvételével ünnepélyesen megnyitották a Pest és Vác közti teljes pályát. A Buda és Pest nevű mozdonyok délután háromkor vitték nyolc kocsival Vácra a meghívott 250 személyt, a 33,6 kilométeres utat 10 perc dunakeszi tartózkodással 59 perc alatt tették meg. A közbenső településeken mindenütt nagy ovációval fogadták a szerelvényt, de Vácra hatalmas tűzvész látványára érkeztek: égett a város, és a nagy riadalom elrontotta az ünneplést. A vonal felavatásával Magyarország Európában tizenegyedikként lépett be a gőzüzemű vasúttal rendelkező országok sorába.

50-60 lóerővel dolgoztak

A kor műszaki színvonalának megfelelő gőzmozdonyokat Belgiumból, a Cockerill cégtől szereztek be, azok szétszerelve, hajón érkeztek Pestre. Teljesítményük 50-60 lóerő, tömegük 10,9 tonna, átlagsebességük óránként 42 kilométer volt, ezekhez még abban az évben német és osztrák mozdonyokat is vásároltak. A négytengelyű, forgóvázás kocsik befogadóképessége 30-60 fő, tömegük 10-12 tonna, hosszuk 10,4 méter volt. Az üveg nélküli ablakokat leereszthető bőrfüggönyökkel látták el, a világítást mécses és olajlámpa, a fűtést meleg vizes palackok szolgáltatták. Az 1435 milliméter nyomtávú pálya 5,5 méter hosszú kovácsoltvas sínjeit tölgyfa talpfákra fektették.

(835) (5-0)

Vasúti- hirdetés.

A' magyar középponti vasúton, folyó évi auguszt 1-jétől auguszt 31-ig, naponként a' következő rendben indulnak személyekkel a' gőzkocsik, úgymint:

Pestről Vácra: reggeli $\frac{3}{8}$ - (ünnep- és vasárnapokon délelőtti 10-) déli 3-, (ünnep- és vasárnapokon 4-) és 5 órakor.

Vácraól Pestre: reggeli 6-, d. e. 11-, (ünnep- és vasárnapokon d. u. $\frac{1}{2}$ 2-) esti $\frac{1}{8}$ 7 órakor (ünnep- és vasárnapokon esti $\frac{1}{8}$ 8 órakor).

A' magyar középponti vasut igazgatósága.

Petőfi Vasúton

Petőfi Sándor lelkesen üdvözölte a fejlődést. „Száz vasutat, ezeret / Csináljatok, csináljatok / Hadd fussák be a világot / Mint a testet az erek” - írta Vasúton című versében. A vasútnak voltak ellenzői is, akik néhány hónap múlva köveket, érett tököket raktak a sínekre, de a vonat összetörte az akadályokat.

Az utazásért az 1836. évi törvény értelmében mindenkinek fizetnie kellett, még a nemeseknek is, és a jegy meglehetősen drága volt. A forgalmat napi három, ünnep- és vasárnap négy vonatpár bonyolította le, a pálya mentén álló kosárjelzőket pályaoőrök kezelték, de az állomások között már távírókapcsolat volt.

Az első pesti indóház (pályaudvar) az osztrák Wilhelm Paul Sprenger tervei szerint a mai Nyugati pályaudvar helyén létesült, homlokzata a Jókai utcáig húzódott. Az ötvágányos, 27×142 méteres csarnok kivitelezését Zitterbarth

Mátyás vezette. A váci állomásépületet klasszicista stílusban építették, majd 1926-ban újbarokk stílusban átépítették, ekkor nyerte el mai formáját.

A második, szolnoki vonalat egy évvel később, 1847. szeptember 1-jén adták át. 1848-ban Magyarországon összesen 243 kilométer hosszú vasúthálózat létezett, ebből 180 kilométeren folyt gőzvontatás.

A vonal mai történetéhez tartozik, hogy az idei évtől [emeletes vonatok járnak a vonalon](#), a 20 milliárd forintból megújult vasútállomást pedig két éve adták át.

(Forrás: www.gondola.hu)

Levélben köszönte meg a vasutasok munkáját Orbán

Harminc százalékos béremelést ígért a vasutasoknak 2019-ig a miniszterelnök. Orbán Viktor erről szóló levelét Seszták Miklós nemzeti fejlesztési miniszter olvasta fel múlt szombaton Nyíregyházán, a MÁV vasutasnapi rendezvényén.

“Megkezdtük vasútvonalaink korszerűsítését, így 2022-ig összesen mintegy 900 kilométernyi vasúti pálya újulhat meg Magyarországon. Európa harmadik legsűrűbb hálózata azonban mit sem érne, ha nem lennének, akik minden egyes napon életet lehelnek ebbe a rendszerbe. Ezért 2017 és 2019 között összesen 30 százalékkal fogjuk emelni a vasúti dolgozók bérét. Én is azt szeretném, hogy vasutasnak lenni ne csak egy szép hivatás, hanem kifizetődő munka is legyen” - köszönte meg Orbán Viktor a magyar vasutasok munkáját.